

OMA LEHT

TAHKURANNA VALLA AJALEHT

OKTOOBER 2014 NR. 198

Kohtumine Tunne Kelamiga

Augusti lõpus külastas Tahkuranna valda Euroopa Liidu kristlikke demokraate, konservatiive ja teisi paremsentristlikke jõude ühendava Euroopa Rahvapartei fraktsiooni liige Tunne Kelam koos abikaasa Mari-Ann Kelamiga. Kohtumine rahvaga toimus õdusas õhkkonnas Uhlapere Seltsimajas. Kohale oli tulnud väike seltskond poliitikahuvilisi nii oma vallast, kui ka teistest omavalitsustes. Arutlusel olid teemad, mis puudutasid Euroopa turvalisust, eelkõige aga Ukraina ja Venemaa vahel toimuvat ning selle kõrvalmõju Eestile. Räägiti Eesti, Läti, Leedu ja

Fotod: Urmas Saard

Fotol on jäädvustatud hetk, kus Tunne Kelam kirjutab pühendust oma raamatusse „Eesti tee vabadusele“

Vene meediast ning erinevate infokanalite mõjust lugejatele, kuula-

jatele ja vaatajaskonnale. Küsiti, kas Mistrali tehing toimub või jääb ära. Mindi

Tunne Kelam küsis, kes on tema poolt pildistatud vasakpoolsel fotol? Selgus, et praegune Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves

tagasi ka Eesti ajaloos. Tunne Kelami suust kõlasid nii mõnedki

huvitavad faktid Eesti ärkamisaja kohta, millest enamusel kohalviibinust

polnud aimugi. Saadi teada ka seda, et Tunne Kelam on suurepärase fotograaf, kes on jäädvustanud põnevaid hetki meie ajaloos. Seda kinnitavad Uulu raamatukogule kingitud raamatud, milles tema tekstilist osa illustreerivad tema enda pildistatud fotod.

Rõõm on tõdeda, et Tunne Kelami poolt sisestatud teemad arenesid tõsiselt vestlusingiks, kus igaüks sai küsida ja omi mõtteid avaldada. Juttu jätkus kauemaks kui esialgselt plaanitud. Siinkohal tahan tänada lühket Uhlapere Seltsimaja pererahvast, kes oli nõus meid võõrustama.

Merike Saks

X Hoidistemess Olustveres

27.septembri toimus Olustveres juba X korda hoidistemess. Agarad hoidistajad olid sel aastal messile toonud 340 purki erinevaid hoidiseid (2013. a. alla 200 purgi). Kuuendat korda olid messil ka Tahkuranna ja Lindi küla perenaised. Pärnumaalt olid messil veel Metsaääre külaseltsi, Tori Naisseltsi Lained ja Tori valla Võlli küla perenaised. Messil oli ka arvukalt välisesindusi – Gruusia, Saksamaa, Poola ning Läti ametikoolidest. Oli see vast erinevate maitsete paraad – magusad, soolased, hapendatud, marineeritud ja toorhoidised.

Kõikidel messi külastajatel oli võimalik hinnata väljapandud hoidiseid. Laudadel olevad purgid olid nummerdatud ja nii sai iga külastaja väikesele sedelile kirjutada oma lemmiku numbrit ning selle viia korraldajate juures asuvasse kastikesse, kus hiljem loeti külastajate hääled kokku. X Olustvere hoidistemessi rahva lemmikud olid: **AHAA hoidised** – viinamarja ahvatlus piparmündiga, männikabi siirup ja magus piprakurk.

Magusad hoidised – tomati mesine moos,

kabatsõki-, sidrunimoos ja õunakreem.

Soolased hoidised – figuurisõbra krõpsud, võrtsikas besto, seene-pihlaka salat.

Samal ajal hoidistemessi meluga toimus Maalehe hoidiste konkurs. Maalehe hoidiste konkursile oli toodud tänava üle 70 hoidise, magusaid oli veidi rohkem kui soolaseid.

Tooraine valikut sättis küllap kindlasti ka loodus ise. Oli ju sel aastal erakordselt hea seeneaasta ning ka pihlakamarju oli keskmisest rohkem. Nii oli ka seene- ja pihlakamarjadega tehtud hoidiste osakaal täitsa märgatav. Üsna omapärane oli Kuhjareve perenaise seene-pihlakamarja hoidis, millele andsid mõrkja maitseüansi ja

erksad värvilaigud just pihlakamarjad. Maalehe hoidistekonkurss sai žüriilt maksimaalsed punktid hoidis nimega Aprikoosi pai söbrale, teise koha sai Paprikakaste ja kolmanda Vaarika-õunamoos.

Silma torkas tsilli laialdane kasutamine küll soolastes, kuid ka magusates hoidistes. Et valik oli lai, oli žürii üllatunud, kui

erinevalt võib tsilli hoidistes käituda. Selle üsnagi eksootilise vilja kasutamine pole meil veel väga harjumuspärane ja mõnikord võib seda saada liigselt, teinekord aga võib jääda lausa märkamatuks. Seetõttu andis žürii ka välja tsillihoidiste eripreemia

Inge Musta poolt valmistatud Võrtsikale suutäiele, kus kõik maitseid tundusid olevat tasakaalus ning tsillil oli selles oma kindel koht.

Ja siin Inge retsept Teile

kõigile katsetamiseks.

Võrtsikas suutäis

2 kg tomateid, 1 kg paprikaid, 6–8 suuremat

tsillikauna, 2,5 sl jämedat soola, 2,5 tl jahvatatud musta pipart, 120 ml 30% äädikat, 1,5 kg moosisuhkrut, 10–15 purustatud küüslauguküünt. Keetke 30–40 minutit ja lisage äädikas, moosisuhkur, küüslauguküüned ja keetke veel 20 minutit. Pange kuumalt purki.

Jõudu ja jaksu meie tublidele hoidistajatele! Erilised tänud minu kaas- teeliste Ingele, Riinale ja Jutale.

Tiiu Sommer
6-ndat aastat messil
osalenu

Mis teeb inimesi õnnelikuks ?

Tuleb anda neile rõõmu, armastust ja natuke moosi :)

Vallavalitsuses otsustati:

10.septembril

- Toetada **Angela Absaloni** osalemist meistrivõistlustel 16.–23.09.2014 Tšehhis ja 07.–14.10.2014 Itaalias summas 65 eurot.
- Kinnitada hajaasustuse programmi hindamis-komisjon koosseisus:
Alar Vahtra
Karel Tõlp
Kai Keel
Ardo Vakk
Tiit Sommer
Kinnitada komisjoni esimeheks Alar Vahtra.
- Kinnitada Tahkuranna vallas Laadi külas asuva Männimetsa kinnistu (katastriüksuse tunnus 84801:001:1778, pindala 9237m²) müügitingimused esitatud kujul.
- Kinnitada sotsiaalhoolekande ettepanekud (toetuste maksimine).
- Määrata Tahkuranna vallas Laadi külas asuva liikluspinnal kohanimeks **Reiniku tee**.
- Muuta Tahkuranna vallas Laadi külas asuvate katastriüksuste lähiaadressid järgnevalt:

Praegune lähiaadress	Katastriüksuse tunnus	Uus lähiaadress
1.1. Reiniku-Lõuna	84801:001:0323	Reiniku tee 2
1.2. Reiniku	84801:001:0324	Reiniku tee 4
1.3. Põhja-Reiniku	84801:001:0322	Reiniku tee 6

- Määrata Tahkuranna vallas Laadi külas asuva liikluspinnal kohanimeks **Männi tee**.
- Muuta Tahkuranna vallas Laadi külas asuvate katastriüksuste lähiaadressid järgnevalt:

Praegune lähiaadress	Katastriüksuse tunnus	Uus lähiaadress
1.1. Andrese	-	Männi tee 10
1.2. Loopre	84801:001:0912	Männi tee 8
1.3. Piibelga	84801:001:0908	Männi tee 6
1.4. Männi	84801:001:0907	Männi tee 4
1.5. Sommeri	84801:001:0913	Männi tee 2

- Muuta Tahkuranna vallas Uulu külas asuvate katastriüksuste lähiaadressid järgnevalt:

Praegune lähiaadress	Katastriüksuse tunnus	Uus lähiaadress
1.1. Puruküla tee T1	84801:001:1636	Uraveere tee T1
1.2. Puruküla tee T2	84801:001:1630	Uraveere tee T2
1.3. Puruküla tee	84801:001:1436	Uraveere tee T3
1.4. Puruküla tee T3	84801:001:1639	Uraveere tee T4
1.5. Puruküla tee T4	84801:001:1633	Uraveere tee T5
1.6. Puruküla tee T5	84801:001:1642	Uraveere tee T6

- Algatada Uulu külas Laadi tee 7 kinnistu detailplaneering, eesmärgiga kinnistule ärimaa kõrvalsihtotstarbe määramine ja sellega kaasneva ehitusõiguse määramine ning kinnitada detailplaneeringu lähteseisukohad.
- Sõlmida leping arendajaga detailplaneeringu koostamise korraldamiseks ja koostamise rahastamiseks.
- Mitte algatada Uulu küla Laadi tee 7 kinnistu kesk-konnajõe strateegilist hindamist seoses kinnistu detailplaneeringu koostamisega.

17.septembril

- Tunnistada laekunud pakkumused vastavaks ja pakkuja kvalifitseerida.
- Tunnistada hankemenetluses „TLAK välisvalgustuse rekonstrueerimine“ edukaks madalaima pakkumuse esitanud OÜ Halinga Energeetika pakkumus hinnaga **2 715 eurot** koos 20% käibemaksuga.
- Eraldada nimetatud summast **2700 eurot** Tahkuranna valla eelarve reservfondist.
- Määrata Tahkuranna vallas Reiu külas asuva liikluspinnal kohanimeks **Puukooli tee**.
- Muuta Tahkuranna vallas Reiu külas asuvate katastriüksuste lähiaadressid järgnevalt:

Praegune lähiaadress	Katastriüksuse tunnus	Uus lähiaadress
1.1. Loore	84801:001:1679	Puukooli tee 2
1.2. Toivo	84801:001:0660	Puukooli tee 4
1.3. Jaani	84801:001:0650	Puukooli tee 6
1.4. Hannese	84801:001:1210	Puukooli tee 8
1.5. Tõratamme	84801:001:0302	Puukooli tee 1
1.6. Lii	84801:001:1498	Puukooli tee 3
1.7. Kurmi	84801:001:1499	Puukooli tee 5

- Toetada **Pipilota Neostust** seoses õpingute alustamisega Saksamaal Karlsruhe Muusikaülikoolis summas 100 eurot.
- Toetada Karl Saat'i osalemist Mini MX Maailma-meistrivõistlustel ja Rahvustekrossil Itaalias, Recetos, summas 100 eurot.
- Muuta Tahkuranna Vallavalitsuse 02.06.2014 korraldusega nr 142 kooskõlastatud reovee ärajuhtimise ja puhastamise hinda koos 20%-lise käibemaksuga alljärgnevalt:

- 1) tasu heitvee ärajuhtimise eest Reiu 1,95 €/m³.
- 2) Eraldada täiendavalt hanke "Võiste kergliiklustee" korras

teostatud ehitustööde käigus ilmnunud lisatööde tarvis (mulde rajamine ja arboristitööd), raha 595,20 eurot koos käibemaksuga 20%.

- Väljastada kirjalik nõusolek Airi Kästik'ule Reiu külas Muuli tee 5 kinnistule puurkaevu (vääkeehitis) rajamiseks.
- Muuta Tahkuranna vallas asuvate katastriüksuste lähiaadressid järgnevalt:

Praegune lähiaadress	Katastriüksuse tunnus	Uus lähiaadress
1.1. Tahkuranna küla Suti 1-B	84801:004:0008	Tahkuranna küla Mereranna
1.2. Tahkuranna küla Suti 1-B	84801:004:0010	Tahkuranna küla Sutipõllu
1.3. Leina küla Suti 1-B	84801:004:0012	Leina küla Suti
1.4. Metsaküla lüla Suti 1-B	84801:004:0011	Metsaküla küla Suti

30.septembril

- Kinnitada sotsiaalhoolekande ettepanekud (toetuste maksimine).
- Toetada **Iti-Mai Mätas**'e osalemist 08.10–12.10.2014 Itaalias Turinis toimuvatel „IDO WORLD DISCO DANCE AND DISCO FREESTYLE CHAMPIONSHIP 2014“ võistlustel summas **40 (nelikümmend) eurot**.
- Kompenseerida Tahkuranna valla elanike registris olevate alla 3-aastaste laste lapsehoiuteenuste kulud Põnnila Lastehoius alljärgnevalt:
- **Egle Kuusik'ule** tütre Melissa Kiveste lapsehoiuteenuse kulud arve esitamisel summas kohamaksumus – (miinus) 17,50 eurot.
- Lubada vallavanem Karel Tõlp isapuhkusele 10 tööpäevaks ajavahemikul 01.oktoobrist kuni 14.oktoobrini 2014.a.
- Määrata vallavanema kohusetäitjaks Kai Keel ja maksta talle lisatasu täiendavate teenistustesannete täitmise eest 150 eurot.
- Algatada Reiu külas Tõlla tee 2 kinnistu detailplaneering ning kinnitada detailplaneeringu lähteseisukohad.
- Võtta vastu Võiste alevikus menetletav Jaagu tn 2a kinnistu detailplaneering.
- Tahkuranna Vallavalitsusel korraldada detailplaneeringu avalik väljapanek, sellest teavitamine ning vajadusel avalik arutelu vastavalt seadusele.
- Muuta Tahkuranna vallas Võiste alevikus asuva katastriüksuse lähiaadress järgnevalt:

Praegune lähiaadress	Katastriüksuse tunnus	Uus lähiaadress
1.1. Käärdi	84801:005:0162	Käärdimetsa

1. Muuta Tahkuranna vallas Reiu külas asuva katastriüksuse lähiaadressid järgnevalt:

Praegune lähiaadress	Katastriüksuse tunnus	Uus lähiaadress
2.1. Ööbiku	84801:001:0185	Tamme

- Väljastada projekteerimistingimused Peep Jõffertile Metsaküla külas Priidumanni kinnistule elamu rekonstrueerimise projekti koostamiseks.
- Väljastada ehitusluba Golfer OÜ-le, esindaja Urvo Martens, Golfiala sidelahenduse rajamiseks Reiu külas (Rae, Pessi, Mättaaluse ja Latimetsa väikekoht 21 kinnistutel).
- Kinnitada Tahkuranna vallas Võiste alevikus Allika tn 1 asuva korteriomandi (kinnistusregistriosas number 1929006, mis koosneb 225/5270 mõttelisest osast kinnistust nr 19285 ja reaalsast korterile nr 6 üldpinnaga 22,5 m²) müügitingimused esitatud kujul.
- Viia läbi hange lihtmenetlusena Tõllapulga tee välisvalgustuse rajamiseks.
- Hankemenetluse eest vastutavaks isikuks määrata Karel Tõlp.

Vallavolikogus otsustati:

25. septembril

- Toimus Tahkuranna valla arengukava aastateks 2014–2018 teine lugemine, arengukava võeti vastu.
- Kinnitati Tahkuranna valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2014–2026.
- Toimus Tahkuranna valla 2014. aasta II lisaeelarve I ja II lugemine. II Lisaeelarve võeti vastu.
- Müüa avaliku kirjaliku enampakkumise korras Tahkuranna vallale kuuluv korteriomand (kinnistusregistriosas number 1929006, mis koosneb 225/5270 mõttelisest osast kinnistust nr 19285 ja reaalsast korterile nr 6 üldpinnaga 22,5 m²) asukohaga Tahkuranna vald Võiste alevik Allika tn 1 alhinnaga 1500 eurot.
- Võtta OÜ-lt Albingen (registrikood 11000316) tasuta vastu Tahkuranna valla omandis Reiu külas asuvad Öisu detailplaneeringu käigus moodustatud alljärgnevad kinnistud:
 - o Karu tee kinnistu (katastriüksuse tunnus 84801:001:1576, transpordimaa 100%, suurus 568m²);
 - o Teeotsa kinnistu (katastriüksuse tunnus 84801:001:1577, transpordimaa 100%, suurus 924m²);
 - o Karu tee L3 kinnistu (katastriüksuse tunnus 84801:001:1578, transpordimaa 100%, suurus 2120m²).
- Võtta Villu Sootamm'elt tasuta vastu Tahkuranna valla omandis Võiste alevikus asuv Heliste detailplaneeringu käigus moodustatud kinnistu:
 - o Sarapuü tänava (katastriüksuse tunnus 84801:005:0402, transpordimaa 100%, suurus 1080m²);
 - o teemaa vastuvõtmise tingimuseks on, et arendaja ehitab lõpuni valmis tuletõrje veevõtukoha ja sõlmib teemaa kinnistu ülendmise käigus Tahkuranna valla kasuks katastriüksusele 84801:005:0400 isikliku kasutusõiguse veevõtukohale ja selle ees olevale platsile.
- Nimetada kooli pidaja esindajana Uulu Põhikooli hoolekogusse Lene Hirvela.
- Kuulati Karel Tõlp'i informatsiooni: Tõllapulga ristmiku ohutumaks muutmise vajadusest Politsei konstaablipiirkondade töö ümberkorraldamisest Tahkuranna Lasteaed-Algkooli ja Tahku Tare välisvalgustusest Võiste kergliiklustest.
- Kuulati Reet Sai'a informatsiooni Mereküla küla ennistamisest.

Tahkuranna Vallavalitsus annab teada

Toetuse taotluste esitamisest 2014.a. eelarvesse

Toetusi ja tegevustoetuse taotlusi võivad esitada nii üksikisikud, kui seltsingud ning mittetulundusühingud, asutused ja juriidilised isikud, kelle eesmärgiks on haridus-, kultuuri-, spordi- ja noorsootöö edendamine Tahkuranna vallas.

Taotlused esitada hiljemalt 30.oktoobriks vallakantsleisesse või Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuse juhatajale.

Aadressil www.tahkuranna.ee, **Kultuur** alt leiata Haridus-, kultuuri-, spordi- ja noorsooprojektide toetuste ja tegevustoetuste eraldamise korra ja taotlusvormi (lisa 1) ning aruande vormi (lisa 2).

Maakonna kuldpulmapaare oodatakse austamispäevale

Pärnu Maavalitsus korraldab 10. detsembril 2014 kell 14.00 seitsmeteistkümnenda maakonna kuldpulmapaare austamispäeva. Sellele pidulikule sündmusele on oodatud kõik Pärnu maakonnas elavad abielupaarid, kel sel aastal täitunud või täitumas 50 kooselu-aastat, samuti abielupaarid, kes briljantpulmadeni jõudnud (60 kooselu-aastat).

Palume juubelpaaridel endast teada anda Pärnu Maavalitsuse rahvastiku toimingute talituse telefonidel 44 79 724 või 44 79 760. Samuti võib

maavalitsusest ise läbi astuda ja kabinetis 209 (Akadeemia 2, II korrus) austamispäevale nime kirja panna. Eelregistreerimine kestab 30.oktoobrini.

Pärnu Maavalitsus soovib tänada ja õnnitleda kuld- ja briljantpulmapaare, tänu kellele saab meie noorem põlvkond aimu abielu kestmajäämise võimalikkusest. Väärikad abielupaarid on eeskujuks oma lastele, andes neile eluteele kaasa pagasi väärt elutarkustega ja on eeskujuks kõigile, kes abielu väärtustes ning püsimises kahtlevad.

Kandidaatide esitamisest Tahkuranna valla vapimärgi saamiseks ja teiste tunnustuste saamiseks

Tahkuranna Vallavolikogu kehtestas oma 25.novembri 2010 määrusega nr 17 uue Tahkuranna valla vapimärgi statuudi. Selle kohaselt antakse valla vapimärk kandidaadile üle valla aastapäeva tähistamisel, mis tänavu toimub 19.ndal detsembril koos aastalõpupeoga.

Kirjalikke ettepanekuid vapimärgi kandidaatide ülesseadmiseks ootab vallavanem kuni 1.detsembrini, misjärel ta esitab kandidaadid vapimärgi omistamise otsustamiseks Vapimärgi Nõukogule.

Vapimärgi andmise ettepaneku esitamise õigus on igal inimesel.

Meeldetuletuseks veel niipalju, et Tahkuranna valla vapimärk antakse Tahkuranna valla elanikele, erandina ka Eesti ja välisriikide kodanikele, kellel on erilisi isiklikke teeneteid Tahkuranna valla ees. Igal aastal võidakse anda üldreeglina üks vapimärk, erandkorras kaks, märk antakse vaid üks kord ühele isikule.

Tahkuranna valla vapimärgi on saanud tänaseks üheksateist meie valla kodanikke – **Peet Maruste, Lehte Rinaldo, Asta Kütt, Uno Saat, Kaljo Ruubis, Enn Tasalain, Saima Vaher, Andrus Veerpalu, Andres Ilves, Arkadi Kallaste, Jüri Kõresaar, Eevi Vallek, Hilde Pulk,**

Sirje Kõresaar, Tiit Pärnits, Ilmar Tõnisson, Kaudi Tints, Krista Saarse ja Kalmer Metsaoru.

Tahkuranna valla vapimärki ei anta postuumselt.

Lisaks vapimärgile tunnustatakse:

- **Tahkuranna valla parimat sportlast.**
Tahkuranna valla parima sportlase nimetus on valla aasta tunnustus, millega märgitakse ära sportlikke saavutusi. Nimetus omistatakse parimale mees- ja naispõlvlastele ning sponsorile, võistkonnale või treenerile, kelle tegevus aasta spordielus on olnud silmapaistev;
- **Valla parimat kultuuritegelast.**
Valla parima kultuuritegelase nimetus on valla aasta kultuuriauhind, millega tunnustatakse kultuurilisi algatusi, loomingulisi saavutusi või jätkusuutlike traditsioonide hoidmist. Auhind omistatakse üksikisikule, ühendusele või ettevõtjale, kelle tegevus kultuurielus on olnud silmapaistev;
- **Tahkuranna valla tänukirjaga tunnustamine.**
Tahkuranna valla tänukirja on tunnustus, mis antakse isikule või kollektiivile vallapolise austusavaldusena oluliste teenete eest valla hüvanguks või seoses tähtpäevaga.

- **Tunnustuse “Parem keskkond” saaja autasustamine**
Tunnustus “Parem keskkond” on tunnustus, mis antakse isikule või kollektiivile pikemat aega korraldava hoone või rajatise korraldamise eest.

Ettepanekuid tänukirjaga tunnustamiseks võivad esitada vallavolikogu esimees, volikogu komisjonid ja volikogu liikmed, vallavanem, vallavalitsuse liikmed, valla allasutuste juhid, hoolekogud ja nõukogud, seltsid ja seltsingud, füüsilised isikud.

Ettepanekuid tunnustamiseks tuleb esitada kirjalikult esildisena hiljemalt 1.detsembriks 2014 vallavalitsusele.

Esildises tuleb näidata:

- 1) esitatud isiku, ühenduse, asutuse nimi;
- 2) tänukirja andmise põhjendus;
- 3) ettepaneku esitaja nimi ja kontaktandmed;
- 4) ettepaneku esitaja allkiri ja esitamise kuupäev;
- 5) soovitatav tänukirja ülevandmise aeg ja koht.

Ettepanekuid tänukirjade väljaandmiseks vaatab läbi ja kinnitab vallavalitsus. Vallavanem ja volikogu esimees võivad tänukirja autasustamise otsustada ka ilma vastava taotluse ja vallavalitsuse kinnitusega.

Tahkuranna Vallavalitsus

Kinnitatud Tahkuranna Vallavalitsuse 10.09.2014 korraldusega nr 230

TAHKURANNA VALLAS LAADI KÜLAS MÄNNIMETSA KINNISTU MÜÜGITINGIMUSED

1. Tahkuranna vald müüb kirjalikul enampakkumisel raha eest Tahkuranna vallale kuuluva hoonestamata Männimetsa kinnistu (edaspidi kinnistu), mis asub Laadi külas ja mille katastrilise tunnus on 84801:001:1778 ning pindala 9237m². Müük toimub vastavuses Tahkuranna Vallavolikogu otsusega 28.08.2014 nr 45 ning Tahkuranna vallavara valitsemise korraga.

2. Kinnistu maa sihtotstarve: 100% maatulundusmaa.

3. Enampakkumisele laekunud pakkumiste avamine toimub 21. oktoobril 2014 algusega kell 10.30 Uulus Tahkuranna Vallavalitsuse ruumes (II korrusel, ruum 203).

4. Kinnistu dokumentidega saab tutvuda tööpäevadel E–R kell 9.00–16.00. Looduses saab nimetatud varaga tutvuda eelnevalt kokkulepitaval ajal.

5. Enampakkumisel saab osaleda isik, kelle eest on Tahkuranna Vallavalitsuse kontole nr 10902001672004 makstud osavõtumaks 50.- eurot ja tagatisraha 10% alghinnast.

6. Enampakkumisele esitatavad ostusoovid tuleb esitada Tahkuranna Vallavalitsuse kantsleisile hiljemalt 21.oktoober 2014 kell 10.00. Esitada tuleb tagatisraha ja osavõtutaku maksmist tõendavad dokumendid, isikut tõendav dokument (ID kaart või pass). Juriidilisel isikul lisaks volikirjale juhul, kui ei ole tegemist enampakkumisel osaleva juriidilise isiku allkirjaga isikuga, juhutase otsus enampakkumisel osalemise kohta ja enampakkumise tulemusel ostuõiguse tekkimisele väljaastukohustuse kohta. Ostusoovi võib esitada e-posti teel digitaalselt allkirjastatult aadressile tahkuranna@tahkuranna.ee.

7. Elektrilülitamine puudub, lähima alajaama kaugus alla 100 meetri.

8. Avalik kruusakattega tee külgneb kinnistu pikima küljega.

9. Veetrass läbib kinnistut, liitumistasu 500 eurot kohalikule MTÜ-le, kes on trasside hooldaja.

10. Lubatud lokaalne kanalisatsioon.

11. Ehitusõiguse saab läbi detailplaneeringu maksimaalselt neljale (4) uuele krundile.

12. Kogu ostusumma peab olema vallavalitsuse arvele laekunud enne ostu-müügilepingu sõlmimist. Ostja on kohustatud ilmuma notariaalsele ostu-müügilepingu sõlmimisele hiljemalt kolme kuu jooksul enampakkumise tulemuste kinnitamisest. Juhul kui enampakkumise võitja loobub kinnistu ostust või ei ilmu ostu-müügilepingu sõlmimisele, tunnistatakse enampakkumine antud kinnistule nurjunuks, enampakkumisel osalejale ei tagastata tagatisraha.

13. Osalejatele, kellel ei õnnestunud soetada kinnistut, kantakse tagatisraha tagasi arveldusarvele hiljemalt kolme tööpäeva jooksul.

14. Enampakkumise tulemusel kinnitab vallavolikogu. Ostu-müügitehingu vormistamisega seotud riigilõivu ja notaritasu kulud kannab ostja.

Lisainfo: Karel Tõlp, vallavanem, tel. 56 673 533, e-post: tahkuranna@tahkuranna.ee

Kinnitatud Tahkuranna Vallavalitsuse 30.09.2014 korraldusega nr 254

TAHKURANNA VALLAS VÕISTE ALEVİKUS ASUVA ALLIKA TN 1-6 KORTERIOMANDI MÜÜGITINGIMUSED

1. Tahkuranna vald müüb kirjalikul enampakkumisel raha eest Tahkuranna vallale kuuluva 1-toalise korteriomandi, mis asub Võiste alevikus aadressiga Allika tn 1-6. Müük toimub vastavuses Tahkuranna Vallavolikogu otsusega 25.09.2014 nr 47 ning Tahkuranna vallavara valitsemise korraga.

2. Korteriomandi andmed:
Kinnistusregistriosa number korteri üldpind alghind:
1929006 22,5m² 1500€

3. Enampakkumisele laekunud pakkumiste avamine toimub 21. oktoobril 2014 algusega kell 10.45 Uulus Tahkuranna Vallavalitsuse ruumes (II korrusel, ruum 203).

4. Korteriomandi dokumentidega saab tutvuda tööpäevadel E–R kell 9.00–16.00. Kohapeal saab nimetatud varaga tutvuda eelnevalt kokkulepitaval ajal.

5. Enampakkumisel saab osaleda isik, kelle eest on Tahkuranna Vallavalitsuse kontole nr EE921010902001672004 makstud osavõtumaks 50.- eurot ja tagatisraha 10% alghinnast.

6. Enampakkumisele esitatavad ostusoovid tuleb esitada Tahkuranna Vallavalitsuse kantsleisile hiljemalt 21.oktoober 2014 kell 10.00. Esitada tuleb tagatisraha ja osavõtutaku maksmist tõendavad dokumendid, isikut tõendav dokument (ID kaart või pass). Juriidilisel isikul lisaks volikirjale juhul, kui ei ole tegemist enampakkumisel osaleva juriidilise isiku allkirjaga isikuga, juhutase otsus enampakkumisel osalemise kohta ja enampakkumise tulemusel ostuõiguse tekkimisele väljaastukohustuse kohta. Ostusoovi võib esitada e-posti teel digitaalselt allkirjastatult aadressile tahkuranna@tahkuranna.ee.

7. Korter koosneb toast, köögist, vannitoast-WC-st. Korteris on lokaalne küte ning pliit. Korter asub esimesel korrusel ning on ühendatud tsentraalsesse vee- ja kanalisatsioonivõrku.

8. Korter vajab remonti.

9. Kogu ostusumma peab olema vallavalitsuse arvele laekunud enne ostu-müügilepingu sõlmimist. Ostja on kohustatud ilmuma notariaalsele ostu-müügilepingu sõlmimisele hiljemalt kolme kuu jooksul enampakkumise tulemuste kinnitamisest. Juhul kui enampakkumise võitja loobub kinnistu ostust või ei ilmu ostu-müügilepingu sõlmimisele, tunnistatakse enampakkumine nurjunuks, enampakkumisel osalejale ei tagastata tagatisraha. Müügilepingu sõlmimise korral arvestatakse tagatisraha müügihinna hulka. Osavõtutaku tagastamisele ei kuulu.

10. Osalejatele, kellel ei õnnestunud soetada korteriomandi, kantakse tagatisraha tagasi arveldusarvele hiljemalt kolme tööpäeva jooksul.

11. Enampakkumise tulemusel kinnitab vallavolikogu. Ostu-müügitehingu vormistamisega seotud riigilõivu ja notaritasu kulud kannab ostja.

Lisainfo: Karel Tõlp, vallavanem, tel. 56 673 533, e-post: tahkuranna@tahkuranna.ee

Oktoobrist muutub töökorraldus politseis

Üleriigiline reform
Politsei- ja Piirivalve-
ametis toob kaasa
muutuseid ka senise
H ä ä d m e e s t e
konstaablijaoskonna
töökorralduses.

Alates 1. oktoobrist 2014 hakkavad kehtima muudatused politseisüsteemis ning sellega seoses muutub töökorraldus senises Häädemeeeste konstaablijaoskonnas. See tähendab, et praegune Häädemeeeste konstaablijaoskond ei ole enam eraldiseisev üksus, vaid üks kuuest Pärnumaa konstaablijaoskonna konstaabli- ja Piirivalvepiirkonnast. Turvalisuse küsimuste lahendamiseks Tahkuranna ja Surju valla konstaablijaoskonnas asuvad tööle piirkonnavanem Tõnu Kivis, noorsoopolitseiniku Kairi Ölsalu ja menetlejana (väärteto- ja kriminaalmenetlused) Mari Tetsmann. Peale selle jääb Tahkuranna ja Surju piirkonna väljakutsed teenidama maakonna suurendatud patrullüksus.

Piirkonnapolitseiniku töö saab varasemast erineva näo ja selleks on edaspidi suurem kogukonnakesksus. Kogukonnakeskse politseito eesmärgiks on kaasa tuua süsteemset partnerit vahetuse ennetustegevusse ja probleemide lahendamisse piirkonnas. See tähendab ennekõike tihedamat suhtlust kogukonna, omavalitsuste ja muude kohalike organisatsioonidega. Tulevikus on piirkonnapolitseiniku töö seotud ennekõike piirkonna turvalisuse probleemide, mitte paljude muude kohustustega, mida varem piirkonnapolitseinikel tuli pöhitöö kõrvalt lisatööks teha.

Pärnumaa politseinike kontaktid leiab Lääne prefektuuri üldkontaktide, mille leiab politsei kodulehelt www.politsei.ee. Olene ümbritseva osas tähelepanelikud ja see häirib kindlasti „kutsumata külalised“ töörahu.

menetlustega seotud.

Lisaks Tahkuranna ja Surju vallale jääb noorsoopolitseiniku tööpiirkonnaks Saarde ja Häädemeeeste vald. Noorsoopolitseiniku tööülesanded on seotud eranditult koolide, lasteasutuste ning alaealistele suunatud politseitooga. Häädemeeeste ja Saarde valla konstaabli- ja Piirivalvepiirkonnas jätkab piirkonnapolitseiniku Rauno Lensment ning menetlejana asub tööle Edi Tähts.

Muudatuste eesmärk politseis on tugevdada maa- ja kogukonna keskset lähenemist politseitoos. See tähendab varasemast märksa konkreetsemat tööde jaotumist ja võimalust piirkonnapolitseinikel teha tööd oma kogukonna probleemidega. Seejuures pole nende töö seotud enam sellises mahus patrullimisega, mis omakorda korraldatakse ümber. Selle muutuse käigus maakonda teenindavate patrullpolitseinike arvu suurendatakse ja nende tegevus on erinevalt varasemast sündmuskohtade teenindamise, patrullimise ning liikluse järelevalvega seotud. Nii nagu ka varem, on ennekõike oluline häädaolukorras helistada tasuta lühinumbri 110. Kui teil on muresid või märkate vallas lahendusi turvalisuse probleemidele, siis palun võtta julgelt e-kirjaga ühendust tonu.kivis@politsei.ee.

Pärnumaa politseinike kontaktid leiab Lääne prefektuuri üldkontaktide, mille leiab politsei kodulehelt www.politsei.ee.

Olene ümbritseva osas tähelepanelikud ja see häirib kindlasti „kutsumata külalised“ töörahu.

Parimate soovidega!
Tõnu Kivis
Pärnumaa konstaabli- ja Piirivalvepiirkonnas

Endale võetud kohustusi täidan andunult

Intervjuu Tahkuranna Vallavolikogu liikme Merike Saksaga

Oled Tahkuranna Vallavolikogu liikmeks kandideerinud erakonna Isamaa ja Res Publica Liit nimekirjas. Sinu poolt hääletas 61 vallakodanikku, mis on kolmas tulemus kandideerinute hulgas. Vallakodanike häält jagus rohkem Kalmer Metsaorule ja Karel Tõlpile.

Mis ajendas Sind kandideerima Tahkuranna Vallavolikogusse?

Tahkuranna Vallavolikogu kandideerimine ei olnud pelgalt minu idee. See oli meie – uusasunike ühine otsus, mida omakorda toetasid põlisasukad. Ühistel koosviibimistel erinevate arutluste ja ettepanekute käigus langes liisk minule. Maksimalistina täidan endale võetud kohustusi andunult, töönaoliselt sellest ja inimeste usaldusest tingituna sain ka korraliku hääletasaagi.

Kuidas on töö volikogu liikmena mõjutanud Sinu igapäevaelu?

Mis siin salata, eks ta on igapäevastele rutiinsetele tegevustele töö, kodus ja pereringis kohustusi juurde toonud. Et tagada volikogus käsitlatavate teemadele omapoolne objektiivne hinnang, on enne vaja selle nimel tööd teha, tutvuda hetkeolukorraga ja seadusandlusega. Samuti olen vastu võtnud murelike vallakodanike telefoni-kõnesid. Olen püüdnud neid jõudumööda aidata või suunata edaspidistes tegevustes. Arvestades viimast ja minnes tagasi Sinu küsimuse juurde, siis ei ole töö volikogu liikmena mõjutanud ainult minu igapäevaelu, vaid kogu pere elu. Abikaasa, kellele on see juurde toonud rohkem koduseid ülesandeid, on mulle tihti peale „nina peale visanud“, et olen volikogu liige, mitte valla usaldus-telefon.

Lisaks volikogu tööle oled alati olnud komisjoni-dest majandus-, eelarve- ja planeerimiskomisjoni liige ja osaled selle töös. Kas see toob juurde palju lisakohustusi?

Majandus-, eelarve- ja planeerimiskomisjoni liikme töö on tihedalt seotud volikogu liikme tööga, sest

enne kui valla edasist arengut puudutavad teemad volikokku jõuavad, arutatakse need komisjonis läbi. Oleme komisjonis nii mõnelgi teemal vaieldud ja andnud „soovitusliku otsuse“ ühe või teise arvamuse kasuks. Kuna nägemused valla edasist arengust ei pruugi ühtida ja ka vahendeid napib, siis tuleb teha kompromisse.

Missugused on volikogu liikme Merike Saks tulevikuplaanid?

Kui Sind huvitavad minu plaanid konkreetselt volikogu liikmena, siis olen eelduste kohaselt seotud ka järgnevat kolm aastat volikogu tööga. Kui möödunud aasta jooksul sai tööd tehtud selle nimel, et Lottemaa teemapargi arendusega ja avamisega seoses säiliks kvaliteetne elukeskkond Reiu külas, siis järgnevatel aastatel üritan panustada sellesse, et rajataks Pärnu – Lottemaa – Uulu – (Jõulumäe) kergliiklustee. Siin ei seisne probleem üksnes vahendite puudumises, hoopis suuremaks takistuseks on meie valda läbiv põhimaantee VIA Baltica ja Maanteeameti järeleandmatus ning meie valla looduskaitsesalad. Seoses sellega oleme algatanud Tahkuranna valla elanike seas allkirjade kogumise, et teha pöördumised erinevatesse Ministeeriumidesse ja Pärnu Maavalitsusse. Siinkohal kutsun üles inimesi allkirju andma, kes seda veel teinud ei ole.

Siiani on murekohaks sõimerühma puudumine meie vallas. Loodan ühiselt koos teiste volikogu liikmetega panustada sellesse, et Tahkuranna vallas saaks see olema. Lisaks soovin tulevikus kaasa rääkida valla prügiveo korraldamises, eriti mis puudutab puhkealadele, randadesse, peatustesse ja parklatesse prügikonteinerite paigaldamist. Probleemseks kohaks on looduskaunis Reiu rand, mis on välja arendamata ja ei suuda tänase päeva seisuga pakuda külastajatele vajalikke teenuseid. Ja neid teemasid, mille kallal tööd teha on veel ja veel...

Sinu haridustee?

Alustasin oma kooliteed Haapsalu 8-kl Koolis. Peale põhikooli lõpetamist unistasin sportlaskarjäärist ja tõsiselt laskesportihuviliseks jätkasin õpinguid TSIK-is. Kahjuks pidin üleliigsest treeningust tingitud tervisehädade tõttu oma unistustest loobuma. Pidin tegema uue valiku. Kuna käes oli ajastu, kus ettekanaja/kelneri/baarmeni amet oli majanduslikult pea kõige tasuvam, siis otsustasin õppida klienditeenindajaks.

Lisaks spordilembusele on mind lapsest saadik köitnud arhitektuur ja disain. Teatud ajani tegelesin sellega kui hobiga. Kuid siis otsustasin, et tahan nimetatud valdkonnas olla teadlikum ja läheneda asjadele professionaalselt. Seega otsustasin minna disainiga seonduvat õppima ja olen kõrgema hariduse saanud Eesti Ettevõtlus-kõrgkoolis Mainor, Disain Loovettevõtluses erialal.

Mis ameteid oled siiani pidanud/pead ja kas igapäeva töö ka volikogu liikme tööd toetab?

Olen paarikümne aasta jooksul pidanud erinevaid ameteid. Igaüks neist on andnud teatud elukogemuse ja oskuse orienteeruda

erinevates valdkondades. Pea kõikidel aladel olen alustanud nullist ja teinud siis põhjalikku tööd, et ametiredelil tõusta. Toitlustussfääris olen töötanud ettekandjana, restorani juhina, klienditeenindajate koolitajana. Kui Eestisse jõudis mobiilsideope- raatorite ajastu, siis otsustasin alluda uuele väljakutsele tehnikamaailmas. Koostöös Radiolinjaga ja Tietopuheliniga avasime esinduse Pärnus, mille

juhatajana töötasin kuni selle sulgemiseni. Praegune töö disainivaldkonnas on ühendatud ka hobiga. Minu üheks prioriteediks on edendada universaalseid disaini Eestis, kaasa arvatud ka Tahkuranna vallas. Kahjuks tuleb tõdeda, et siin ollakse selles valdkonnas alles lapsekingades ja vanadest harjumuspärastest raamidest ei suudeta välja tulla.

Laiem avalikkus teab Sind, Merike 2007. aastast kui Teie pere osales Kaunis Kodu konkursil ning sai lapsesõbraliku kodu preemia ja Sinu kodu külastas presidentproua Evelin Ilves. Missugused muutused on Sinu (Sinu pere) elus toimunud peale seda?

Selle ajaga võrreldes on toimunud meie peres kolm muudatust. Esiteks – elame argipäeviti oma nn lapsesõbralikus kodus ainult neljakesi, sest poeg õpib kolmandat aastat TTÜ-s. Teiseks – mõlemast tütrest on saanud vahepeal koolilõpilased ja kolmandaks – meil on kodus armsad sõbrad koer Carlotte, kass Nella-Della ja viirpapaogi Coco Chanel.

Mis on Tahkuranna vallas hästi, mis on halvasti/puudu?

Positiivne on see, et meil on äärmiselt rikas veld koostööd inimestega, kauni loodusega ja hea asukohaga.

Muret tekitab valla elanikele ja ka külastajatele turvalise liiklemise tagamine. Elkkõige pean silmas suures osas valgustamata teedevõrgustikku ja kergliiklusteede, ülekäiguradade ning turvaliste mahasõitude puudumist VIA Baltical ja selle ääres.

Mis on Sinu lemmik-söök ja -jook? Kas valmistad ka ise perele süüa? Äkki on anda mõni omavalmistatud toiduretsept.

Ei oska eelistusi välja tuua, süüa kõike ja toiduga ei pirtsuta. Meie peres on toiduvalmistamine võrdsest nii abikaasa kui ka minu ülesanne. Mina valmistan igapäevaseid toite ja küpsetan. Meeldib katsetada ka uusi retsepte. Samas pean tõdema, et nende uute katsetatavate retseptidega ei saa väga hoogu minna, sest laste toidulauale mitteharjumuspärased „uued maitseid“ ei sobi. Abikaasale jäävad hoidiste sisetegemised ning liha- ja kala-roogade valmistamine erinevateks tähtpäevadeks.

Milline on Sinu sõnum Tahkuranna valla rahvale?

Austage ennast ja teisi enda ümber. Ning kui näete, et midagi vajab tegemist, siis ärge jääge ootama, vaid tehke ära. Olge aktiivsed!

Tahkuranna vallavolikogu liikme Merike Saksaga ajas juttu Tiitu Sommer

Päästeamet kutsub osalema videokonkursil

Päästeameti videokonkursil „Tuleohutus puust ja punaseks!“ osalemiseks tuleb valmistada lühivideo, mis näitlikustab, kuidas tagada kodust tuleohutust ning motiveerib inimesi selle eest hoolt kandma.

Konkurss algas 23. septembril ning töid saab esitada aadressil <http://bit.ly/1rg4Gzd> kuni 3. novembrini (kaasa arvatud). Osalema on oodatud kõik huvilised alates 14. eluaastast.

Videokonkursi eesmärk on suunata inimesi loomingu- ja lahenduste kaudu tuleohutuse teemal kaasa mõtlema. Seekordne loomingukonkurss keskendub taas just kodusele

tuleohutusele selleks, et inimesed pööraksid rohkem tähelepanu end ümbritsevale keskkonnale ja selle ohutuks muutmisele.

Parimate videote autoreid premeeritakse peegelkaamera, tahvelarvuti ja nutitelefoniga. Lisaks peauhindadele panevad eripreemiad välja Politseija Piirivalveamet, Haridus-

ja Teadusministeerium, Ahhaa, Tallinna Loomaaed, Jalo, Teleskorn, Energia avastuskese, Photopoint ja Viimsi kino. Väärt auhinna tunnistatakse ka publiku lemmikute. Kõige tabavamaid videoklippe kasutatakse edaspidi tuleohutus- ja ennetustöö Facebookis, veebilehekülgedel või välirüstitel.

Võistlustööd on oodatud neljas erinevas kategoorias. Täpsemat infot leiab siit: <http://www.paasteamet.ee/et/kodanikule/loomingukonkurss.html> või päästeameti Facebooki lehel.

Videot luues tasub meesle pidada, et kuigi tuleohutus on tõsine teema,

siis klippides on oodatud ka vaimukad lähenemised.

Kristi Kais
Lääne päästekeskuse pressiesindaja
444 7819; 5887 2465
pressiesindaja
valvetelefon 5329 2112

„KOOSkõla Loodusega, Lainetega, Iseendaga“ eelenud ja tulevased tegevused

Projekti rahastab Kodaniku Ühiskonna Sihtkapital, kohaliku omavalitsuse programmi raames.

Eelenud tegevused:
„KOOSkõla Lainetega“ mõõdus kahes osas. Üks osa, kus noored käisid tänu Jüri Kaldole erinevaid surfi võimalusi harrastamas Pärnu rannas. Teine osa mõõdus Tahkurannas Kih-nulaia rannas Muinastulede ööd läbi viies. Täna ka siinkohal head partnerit MTÜ Terve Eestlane. Muinastulede ööl külastas meie üritust pea 100 inimest. Tagasiside oli üllatav – kohalikud inimesed soovivad panustada sellise ürituse korraldamisse, et see oleks jätkusuutlik.

„KOOSkõla Loodusega“ raames toimus aian-duskoolitus, kus õppisime aia rajamist koolitaja Riina Luige eestvedamisel. Samuti külastasime Sigrid Absaloni kaunist aeda.

Tulevased tegevused külakeskuses Tahku Tare:
„KOOSkõla Iseendaga ja Loodusega“ raames tuleb fotograafia koolitus. Koolitus toimub kolmel päeval, kus õpetatakse looduses kui ka siseruumides pildistama. Täpsema ülevaate annabki esimene koolituspäev, kus saab koolitajale ka oma-poolseid ettepanekuid teha. Koolitaja on Marjaana Vaher, tema tegemistega saab tutvuda <https://www.facebook.com/OuLoomisroom>.

Eelnevalt registreerida end koolitustele: Egle Vutt tel 58068636 või egle.vutt@mail.ee

Novembri plaanid:
„KOOSkõla Iseenda-ga“ raames viime läbi ilu- ja tervisepäeva. Siinkohal üleskõige kõigile, kes soovivad sel päeval oma teenuseid, tooteid pakkuda antud üritusel: olge head ja võtke minuga ühendust telefonil 58068636 või e-mailil egle.vutt@mail.ee.

Teema: baasteadmised. Teine koolituse päev on 26. oktoober kell 12.00 – 15.00.

Teema: pildistamine looduses. Kolmas koolituse päev on 02. november kell 12.00 – 15.00.

Teema: töötuba – ise praktiseerimine.

„KOOSkõla Iseendaga“ raames toimub 25. oktoober kell 12.00 – 16.00 karpide meisterdamise töötuba. Töötuba viib läbi OÜ Loomisrõõm, Taivi Künnap. Loomisrõõmu tegemistega saab tutvuda fb lehel <https://www.facebook.com/OuLoomisroom>.

Eelnevalt registreerida end koolitustele: Egle Vutt tel 58068636 või egle.vutt@mail.ee

Novembri plaanid:
„KOOSkõla Iseenda-ga“ raames viime läbi ilu- ja tervisepäeva. Siinkohal üleskõige kõigile, kes soovivad sel päeval oma teenuseid, tooteid pakkuda antud üritusel: olge head ja võtke minuga ühendust telefonil 58068636 või e-mailil egle.vutt@mail.ee.

Egle Vutt
Projektijuht

Kuidas nutikamalt elektrit tarbida?

Eestimaa ööd on juba üsna pimedad ja temperatuurid lähedavad järjekordsetele madalamaks ning aeg on mõelda elektrilisele tarbimisele.

Pärnumaa elanike lemmik on fikseeritud pakett.

Alates 2013. aasta algusest saab iga elektritarbija Eestis valida endale meelepärase müüja ja paketi. Elektriuru avanemise eel tekkis suur arutelu selle üle, milline pakettitüüp on kliendile odavam ja milline kallim. Sealjuures kinnitasid paljud spetsialistid, et elektrilise börsihind on väga muutlik ja madalale hinnale võib näiteks järsk ilmuu muutus põhjustada suurt tõusu. Taolisi selgitusi peeti mõnikord isegi elektritarbijate kavalaks müügitaktikaks.

Täna on aga iga elektrikliend ilmselt ka meedia vahendusel märganud, et soovitusel lähtuda pakettivalikult eelkõige oma isiklikust vajadusest on vastanud tõele. Elektri-lepingu sõlmimisel ja elektripaketi valikul on mõistlik arvestada eeskätt sellega, kui olulise osa moodustab elektrikulu pere elarvest ning kui suurt kindlustunnet hinna osas soovitate.

Erinevate müüjate pakutavad pakettid jagunevad üldjuhul börsipaketideks ja fikseeritud hinnaga pakettideks. Peamiselt aga eristab elektritarbijaid üksteisest see, mis on elektripaketi „pakendatud“ ehk erinevad koostisosad, mille poolest ühe või teise müüja toode erineb. Mõnede elektritarbijate pakettid võivad sisaldada kuutasu või mõnd muud täiendavat kulu, mida võib olla lepingut sõlmides keeruline märgata, kuid millega tuleb erinevaid

pakette omavahel võrreldes arvestada. Nii näiteks tasub tähele panna ka seda, kas kuvatud elektrihind sisaldab käibemaksu või mitte. Sellised esialgu ebaolu-lisena tunduvad arve koostisosad võivad moodustada kokku isegi kuni 20% elektriarvest.

Nii nagu 2013. aasta alguses on ka täna klientide poolt jätkuvalt eelistatuid hinnaga fikseerimise ja enda kindlustamine börsihinna järskude kõikumiste vastu – sama selgub ka Eesti Energia Pärnumaal elava pea 40 000 kliendi eelistustest. Nii kogu Eestis kui Pärnumaal on ligi 80% Eesti Energia klientidest valinud kas osaliselt või täielikult fikseeritud elektrit hinna.

Odavam elekter on tarbitavate elekter

Paraku on võimalused oma elektrikulud paketi-tüübi ja elektritarbimise vali-kuga vähendada üsna piira-tud ning tasub meele pidada, et vaieldamatult on odavam elekter tarbitavate elekter. Seetõttu tasub olla oma tarbimisharjumuste suhtes valvas ja võimalikult kulukohtadel silma peal hoida.

Näiteks võib meelelahu-tuskeskuse vooluvõrgust väljatõmbamine ootere-žiimis hoidmise asemel säästa kuni 50% selle kogu-kulust ja toasoojuse vähen-damine 1 kraadi võrra vähendada küttearvet 5% võrra. Soovitusi energia säästmiseks on loomulikult palju – neid võite leida kõige lihtsamini näiteks interneti otsingumootorite abil märksõna „energia-sääst“ alt.

Kulude kontrolli all hoidmiseks on kasulik analüüsida ka oma tarbimis-käitumist ning tarbimis-

graafikut. Juhul kui teie elektritarbimise pakub näiteks e-teenindus või mõnel muul viisil tarbimisajalooga tutvumise võimalust, tasuks seda kindlasti kasutada. Nii näiteks analüüsib igakuist oma tarbimisgraafikut ka 20 000 Eesti Energia klienti. Tarbimisgraafikus esinevatel muutustel võivad olla erinevad põhjused – näiteks võib juhtuda, et mõni rikkis või vananenud kodusead on kasvatanud oluliselt teie elektritarbi-mist või on probleem kodu-ses elektrivõrgus. Lisaks pakub Eesti Energia e-teeninduses olev tarbimis-graafik võimalust ka ise erinevaid sündmusi ajatel-jele lisada. Näiteks võite sinna märkida, millal viibi-site pikemalt reisil või maakodus, millal vahetasite mõne seadme energiasääst-likuma vastu, asendasite vanad hõõglambid LED-lampidega või muud elektri-tarbimist mõjutavaid sünd-musi. Koos ajatelt lisat-ud sündmustega muutub tarbimisajaloo analüüsi-mine veelgi huvitavamaks, kuna näete täpsemalt, mis teie tarbimist enim mõjutab ja kuidas saaksite rohkem energiat säästa. Näiteks võib ligi kümne aasta vanuse külmiku vahetamine uue ja säästlikuma vastu säästa isegi ca 80 eurot aastas.

Niisiis – kui muudate oma tarbimise analüüsime harjumuseks, rakendate energiasäästunippe ja lisate sellele omakorda ka lähimõeldud elektripaketi valiku, saategi kätte nutika elektritarbija vaimi.

Nõuandeid oma elektrikulude kontrolli all hoidmiseks andis Eesti Energia tootejuht Jekaterina Tint.

Pärnumaa puuetega inimeste kultuurifestival-mess 19.oktoober Pärnu teatris „ENDLA“

Päevajuht Meelis Sarv.

PÄEVAKAVA:

Sammassaalis 10.00 – 17. 00

Abivahendite firmade esitlus ja käsitöönäitus-müügi külastamine.

Messil esitlevad oma tooteid:

AS Invaru

AS Terviseabi

MTÜ Jumalalaeg

AS Ülejõe Apteek

Kadrimardi OÜ

OÜ Ortopeedikeskus

Töötab Europe Directi infopunkti

ENDLA Küün

14.00

AMT tantsuteraapia rühmatreeningu viib läbi treener Gerda Matvere. Osalema on oodatud kõik lapsed ja noored ning soovi korral ka nende vanemad või tugisikud

ENDLA Suur saal

12.00 – 12.10

12.10 – 12.20

12.20 – 12.30

12.30 – 12.50

12.50 – 13.05

13.05 – 13.15

13.15 – 13.25

13.25 – 13.35

13.35 – 13.50

13.50 – 15.00

15.00 – 15.10

15.10 – 15.25

15.25 – 15.35

15.35 – 15.50

15.50 – 16.00

16.00 – 16.15

16.15 – 16.25

16.25 – 17.00

17.00

Festivali avamine ja tervitused

SA Pärnu Haigla Pühhiaatrikliniku Päevakeskus

Margus Oopkaubi näidendiga „Heldur 8 ehk Haigla“.

Lavastaja Margus Oopkaup.

Pärnu Pimedate ühingu MTÜ ansambel „RANNAPIIGAD“

Pärnumaa Kurtide ühingu estraadi- ja pantomiimigrupp etendusega „Lustakas sõbrapäev“. Kollektiivi juht Mati Kartus.

Pärnu Erivajadustega Inimeste Rehabilitatsioonikeskuse lauluklubi

Laulurõõm“. Juhendaja Anne Paiste.

Vändra Alevi Sotsiaalmaja päevakeskus etendusega „Elu ise paneb

kõik paika“. Autorid Elvi Kalm ja Lenna Valk. Lavastaja Lenna Valk.

Eesti Lihasehaigete Seltsi Pärnu osakond.

Üksikesineja Mall Jürjo.

Kaie Segeri Tantsustuudio ratastooli linetantsutrupp „Silver Wheels“

kavaga „Parimate pöörete popuri!“

Kava pani kokku juhendaja Kaie Seger.

Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli näitetrupp „Kuninga õukond“

etendusega „Juku ja sõbrad“.

Juhendaja Tiit Teearu. Muusika Liis Vigla.

Vaheaeg. Abivahendite messi külastamine ja käsitöö näitus müük. Lõuna.

Pärnu Toimetulekukooli ansambel „Torm“ kavaga „Torm“.

Juhendaja Olavi Kõrre.

Vändra Piirkonna Erivajadustega Inimeste Seltsi näite- ja tantsurühm

kavaga „Meenutus“.

Sõnaline osa Maie Kontus.

Tantsud õpetas Evi Liinsoo.

Pärnu Toimetulekukooli pangeansambel. Juhendaja Olavi Kõrre.

Pärnumaa Invaühingu nukuteater etendusega „Metsarahva pidu“.

Autor Eha Tammiku.

Pärnumaa D-Klubi üksikesineja Velli Joonas.

Pärnu Toimetulekukooli näitetrupp „Pilvelambad“.

Aino Perviku raamatu ainetel lühinäidend

„Väike valge pilvelambas, kes läks läbi vikerkaare“.

Lavale seadnud õp. Marika Heindla ja abiline Heli.

Põhja-Tallinna Pimedate Ühingu laulusolist Allan Laur.

Tehniliste abivahendite ja käsitöönäituse külastamine.

Pärnumaa puuetega inimeste kultuurifestival-messi lõpp.

TEADMISEKS

VALLA ETTEVÕTJATELE JA MTÜ-dele!

Teisipäeval, 14.oktoobril, kell 17.00 toimub külakeskuses Tahku Tare valla ettevõtjate ja MTÜ-de kohtumine ja mõttevahetus uue programmeerimise 2014–2020 Leader tegevuste teemal koostöös Pärnu Lahe Partnerluskogu tegevmeeskonnaga.

- Mida uut toob kaasa uus Leader programmeerimine.
- Uus Leader programmeerimine uute võimalustega – missugused on valdkonnad ja abikõlblikud tegevused, millele toetusi taotleda.
- Mida tahavad taotlejad – ettepanekud, mõtted.

Informatsiooni jagab MTÜ Pärnu Lahe Partnerluskogu tegevmeeskond.

Oodatud on kõik huvilised, kellel plaanis ettevõtlust arendada, laiendada ja kohaliku elukeskonda parandada.

Info. tel.+372 5089266 või 4448897 Tiit Sommer

See lugu räägib Tahkuranna külast

Tahkuranna küla on üks Tahkuranna valla 8 külast ja ühest alevikust.

Tahkuranna küla elaniku keskmine vanus on 43,41 aastat.

Külas on FIE-sid 4, MTÜ-sid 6, OÜ-sid 11, neist tuntumad OÜ Strömberg, kes küll praegu ei tegutse, OÜ Järvi L.M. bussifirma, OÜ Lentsius.

Tahkuranna küla koosneb kolmest kunagisest väikekülast: Möisa-, Raudsika- ja Tahkukülast.

Need külade nimed on rahvasuus kasutusel siiani ja meil on ka kaks bussipeatust nimega: Raudsika ja Tahkuranna.

Nõuka ajal aga liideti külad ja kokku saigi üks suur Tahkuranna küla. Tahkuranna küla eraldi ei ole kunagi olnud. Külas elab palju aktiivseid ja tegusaid inimesi, kes tegutsevad enamjaolt väljaspool Tahkuranna valla piire, aga suveveedavad Tahkuranna külas. Tuntumad inimesed on muusikud Alda ja Ilmar Tõnisson. Nendele lisaks elab külas palju soomlasi ja üks väga vahva inglasest abielupaar.

Inimesed reeglina ei tea, kus asub Tahkuranna küla, aga kui seletada, et seal kandis kus asub K. Pätsi ausammas, polegi pikemat selgitust vaja. Nii et, oleme väga uhked ja rikkad selliste kultuurimälestiste üle nagu K. Pätsi ausammas, EAÖK Tahkuranna Jumalaema Uinumise Kirik ja Tahkuranna mõis. Nüüd aga kõigest lähemalt.

Kust saime nime Tahkuranna?

Selle üle, millest võis tulla Tahkuranna nimi, on mitmed uurijad arutlenud. Kõige tavalisem on arvamus, et Tahkuranna nimi tuleb rannas paljanduvast luisu-ehk tahukivist.

Tahkuranna pärispõhi on Tahku küla, kus talud paiknesid kitsa ribana piki sopilist ja käanulist ranna äärt. Kilud ja räimed tulid siinsetesse vetesse kudema ja saak oli rikkalik. Tahkuranna räim oli kuulus kuni Viljandini. Inimesed asusid siia elama 17. sajandi suurel näljaajal, et merest endale ja oma perele toitu hankida. Nii tekkiski Tahkuranna Kaluriküla. Mererannas on aluspõhjaks keskdevoni liivakivi, millest vanasti valmistati tahkusi ehk luiske, mida kasutas ümbruskonna ja ka kaugem rahvas. Tahkudest said nime nii küla kui ka vald.

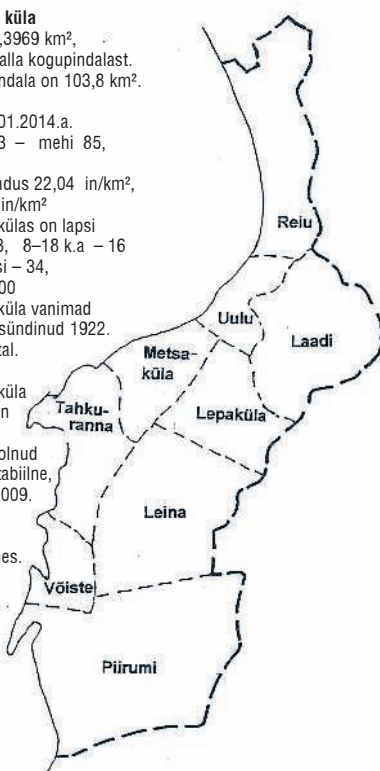
Üheks huvitavamaks arhitektuuriliseks vaatamisväärsuseks on Tahkuranna külas EAÖK Tahkuranna Jumalaema Uinumise Kirik.

1872. aastal valminud Tahkuranna Kirik on arhitektuuriliselt Eesti oludes küllaltki haruldane, kuna ehituseks on kasutatud punast tellist ilma maa-kiividet. Õigeusu kirikute

Tahkuranna küla
pindala on 7,3969 km²,
see on 7% valla kogupindalast.
Valla kogupindala on 103,8 km².

Elanikke 01.01.2014.a.
seisuga 163 – mehi 85,
naisi 78
Asustustihendus 22,04 in/km²,
vallas 22,35 in/km²
Tahkuranna külas on lapsed
0–7 k.a – 13, 8–18 k.a – 16
pensionäerilisi – 34,
töölisi – 100
Tahkuranna küla vanimad
elanikud on sündinud 1922.
ja 1923. aastal.

Tahkuranna küla
elanike arv on
aastatel
2003–2008 olnud
suhteliselt stabiilne,
kuid alates 2009.
aastast on
kasvutrend
tõusvas joones.
2003. aastal
elas külas
120 inimest.

puhul kasutatakse neid traditsiooniliselt koos. Pühakoja interjööris saab uudistada kuppellagesid, peegelvõlve ja laemalinguid.

Tahkuranna koguduse tegevus katkes 1980. aastate lõpul, kuid taastati 1990. aastate algul (vahepeal toimus mahajäetud kirikus mitu vargust). Aastatel 1997–2001 pandi uus kate tornidele ja parandati müüre. Kirik kuulub Pärnu ja Saarde piiskopkonda, ülempreestriks on **Ardalion Kesküla**, kes leiab aega memmesid kodus sünnipäeval õnnitleda.

Tahkuranna kirikus on ristitud Eesti Vabariigi esimene president **Konstantin Päts**.

Konstantin Päts sündis 23. veebruaril 1874 aastal Pärnumaal Tahkuranna vallas maaomaniku Jakob Pätsi teise lapsena. Tal oli neli venda ning üks õde. Tema haridustee algas Tahkuranna apostliku õigeusu kihelkonnakoolis.

Siia, tema sünnikodu lähedale, rajatud ausamba avas Konstantin Päts ise. Pargi on kujundanud Pärnu linnaarhitekt Olev Siinmaa. 1940. aastal ausammas lõhuti, see taastati Eesti Muinsuskaitse Seltsi eestvedamisel ja taasavati 1989. aastal.

Küla keskus Tahku Tare

1909. a. vallamajaks ehitatud hoone on täitnud aja jooksul nii koolimaja kui ka motelli funktsioone. 19. jaanuaril 2009. aastal

tegevus. Aeg-ajalt kutsume kokku vabatahtlikud külaelanikud ehk siis “mõttekoja” kes aitavad kaasa maja tegevuste ja erinevate ürituste arendamisele ja korraldamisele.

Kui ehk mõned aastad tagasi liikus skeptiline väljend – kellele seda külamaja vaja on, oleme täna küll selles veendunud, et Tahku Tare on vajalik. Kui kiire suveaeg on lõppenud ja viimased sügistööd ära tehtud, hakkavad ka külainimesed rohkem meie majas käima. Regulaarselt toimuvad seltside ja ühenduste koostegevused. Kord kuus saavad kokku meie kõige vanemad Elurõõmu memmed, kes meenutavad mälestusi oma kodukandi ajaloost ja endistest aegadest, räägivad küla uudiseid, oma rõõmudest ja muredest. Tegusate vanaemade kooskäimine on tihedam.

küsimuste lahendamisel.

Kõiki, keda huvitab keraamika töö, saavad kasutada meie maja keraamika töötuba igal neljapäeval, alates kell 17.00, juhendajaks ikka meie oma valla keraamik Kaja Rinaldo.

Küla keskusel on hästisisustatud, tunnustatud õppekõök. Oleme juba kahel hooajal korraldanud perenaiste kokakooli, tänavu alustame selle tegevusega alates novembrist.

Tahkuranna Naisseltsil on koostöö kokkulepe MTÜ Tahku rannarahvaga, et kasutada Tahku Tare õppekõiki kurgi ja teiste aiasaaduste hoidiste valmistamisel. Usun, et järgmisel hoidiste hooajal on meie valla perenaised aktiivsed kaasatuliad selles tegevuses. Ootame häid ideid õppekõiki aktiivsemaks kasutamiseks ka teiste

otsustasid Tahkuranna vallavalitsus ja volikogu anda Tahku Tare naisseltsile 15 aastaks rendile. Rentniku ülesandeks jäi kaasa aidata külamaja rekonstrueerimistööde korraldamisele ja projektide põhiselt rahade taotlemisele külade arendamise (meede 3.2) ja LEADER meetmetest.

Tahku Tare tegemistest pajatas meie küla keskus perenaine Renate Lind.

Alates 2012. aastast on Tahku Tares käivitunud aktiivsete inimeste algatusel sisuline kogukonna

Esmaspäeviti käiakse koos käsitöö tegemas, peetakse mees sünnipäevalapsi ja mis kõige tähtsam – kord kuus toimub tegusate vanaemade poolt korraldatud salongiõhtu koos põnevate küalistega.

Juba kolmandat hooaega alustavad oma tegevust mälumängurid. Iga kuu kolmandal teisipäeval, õhtul kell 18.00 tullakse valla eri küladest kokku, et kaasa mängida Ülle Toomla, Maia Liisa Kasvandiku ja Mart Lemmiku poolt ettevalmistatud põnevate

meie valla MTÜ-de poolt.

Küla keskus õppekõök ja keskus ei pea muutuma toitlustusettevõtteks, kuid peaks andma võimalusi erinevate (toidu) toodete arendamiseks.

Naisselts hoolitseb selle eest, et käsitööhuvilised saaksid kasutada meie maja võimalusi käsitöö tegemisel ja õppimisel. Õpetame kangakudumist, siidialide maalimist, ete valmistamist, teeme koos õmblustöid, meil on häid kudojaid, heegeldajaid ja tikkijaid. Siinkohal oota-

megi soove ja ettepanekuid, et saaksime koostada põhjaliku käsitöötegevuse programmi.

Noortekeskuse tegevuste ja noorte perede kaasamine külakeskuse tegevustesse lasub noortekeskuse juhendaja Egle õlgadel. Korraldatud on toredaid perepäevi, erinevaid koolitusi, tervisepäevi, ekskursioone.

Aeg lendab nii kiiresti - tänavu toimus Tahku Tare õuel juba viiendat korda hapukurgifestival. Tore, et see suurüritus on sündinud ja kasvanud just siin. Võiste kevad- ja jõululaadad on küll tagasihoidlikumad, kuid siiski meie rahvale olulised.

Külakeskusesse põikab sisse päris palju külalisi, kuigi meie reklaamid on tagasihoidlikud. Külalised, kes on eelnevalt enda tulekust teatanud, neile saame pakkuda toitlustust, kohaliku elu tutvustavat ekskursiooni, jagada kogemusi ja infot.

Tihti teevad möödasõitvad turistid väikese peatuse külakeskuse õuel, astuvad majja, joovad tassikese kohvi, uurivad kuidas me siinkandis elame, ostavad mõne kohaliku suveniiri ja minnes ütlevad: "Tore, et Tahkuranna vallas on selline ilus külamaja ja vald hoolib oma inimestest"

Tahkuranna mõis

Tahkuranna mõisa on esmakordselt mainitud 16. sajandi algul. Mõis paiknes seal, kus praegu asub Tackendorf Puhkemaja. Nõukogude ajal oli hoone kolhoosi omandis ning pikka aega kasutas seda asutus Eesti Taara oma

Tahkuranna mõis. Foto: V. Ranniku 1971

Sügis 2014

puhkebaasina. Eesti taasiseseisvumise järel, tõsi küll alles 2000. aastal, sai Eesti Apostlik Õigeusu Kirik, kes oli olnud viimane mõisa omanik, talle kuulunud hoone ja maavaldused tagasi. Aastatel 2000–2008 rentis mõisa Lennart Sünt Mengeli pere.

Hetkel on veel mõis remondis, aga õige pea avatakse see ürituste korraldamise tarvis.

Selline sai ülevaade ühest väikesest rannäärsest Tahkuranna külast. Lisaks töökatele ja tegusatele külaelanikele on siin väga

mõnus koht kultuuriobjekte külastada, nautida merd ja päikeseloojangut ning soovi korral kohalike kaluritega kala grillida.

Kuni su küla veel elab, elad sina ka

Tähistasime eakate päeva

Aasta jooksul on päevi, kus mõtiskletakse pisut rohkem teatud ühiskonnaelu tahkude üle.

1. oktoober on rahvusvaheline eakate päev, mida ÜRO Peaassamblee initsiatiivil tähistatakse alates 1990. aastast. Päeva eesmärk on mees pidada eakaid inimesi ja tõsta teadlikkust küsimustes, mis mõjutavad eakate heaolu, näiteks vananemisega seotud terviseprobleemid ja eakate väärkohtlemine. See on ka päev tunnustamaks vanemate inimeste panust ühiskonda. Eakatele tähelepanu pööramine ehitab silla erinevate generatsioonide vahele, et kultuur ja traditsioonid säiliks. Rõõm on tõdeda, et seda ilusat traditsiooni on hoidnud ka Tahkuranna vald ja igal aastal sellel ajal ühe ilusa ürituse oma valla eakatele korraldanud.

Möödunud nädalavahetusel, 4. oktoobril olid eakad kutsutud Tahkuranna kooli

saali, kus olid kaetud laudad suupistetega ja laval ootamas esinejad. Piduliku koosviibimise avas vallavanem oma kõnega, kus tutvustas vallas tehtud ja ka tuleviku plaane. Et pidu tooks kaasa ka midagi õpetlikku, siis järnevalt tutvustas Katrin Zagorski päästeametist erinevaid suitsu- ja vingundurid ning kordas üle põhitõded tuleohutusest, mis on praegusel aastaajal väga asjakohane. Muusikalise poole eest hoolitsesid Õnnela ja Alan Tõstamaalt, kelle imeilusat meloodiat sai niisama nautida või soovi korral ka tantsu keerutada. Kohale oli tulnud ka rahvatantsijate segarühm Häädemeestelt Enda Loorentsi juhendamisel, kes esitasid mitmeid toredaid tantsu.

Loodan, et kõik pidulised jäid korraldatuga rahule ja nautisid seda toredat koosviibimist.

Lene Hirvela
humanitaarnõunik

Külaseltsi Pulverk sügismõtteid

Juba kolmandat aastat kogunevad septembrikuu viimasel pühapäeval Roosimäele inimesed. Põhjus? Sügise algus 23. septembril ja ausamba avamise aastapäev. Tundub, et sellest päevast saab samuti meie traditsioon, nagu muinastulede õhtust ja talgutest.

Millest räägiti?

Möödunud suvest muidugi. Tänavune suvi erines eelnevatest mitte ainult pikalt kestnud soojuse poolest. Paistab, et aeg-ajalt midagi ühiselt teha meeldib järjest enam. Tullakse lähedalt ja kaugelt. Muidugi oli kõneks ka hetkel kõige põletavam probleem – Mereküla nime tagasi nõutamine Alustasime sellega ametlikult juba neli kuud tagasi, aga millegipärast asi venib. Milles asi? Seadusandlus on meie poolel, kas emotsioonid?

Arutasime ka järgmisi tegevusi. Siiani on jutuks olnud meie teedeprobleemid, Uulu muul, aga

tegelikult pole me veel alustanudki sellega, mis on laias perspektiivis kogu asja eesmärk. Me tahame teha meie küla lastele kodupaiga omaseks ja eriliseks. Alustame lastele mõeldud sportliku mänguväljakuga. Jutuks on olnud muudki.

Selle taustal ei lähe meelest üks vana lugu. Lugu on sellest ajast, kui meie peretraditsioon oli veel tugev, ühe katuse all elas kolm-neli põlvkonda ja söögiaegadel kogunes kogu pere korraga laua äärde. See oli ammu-ammu. Üksteisest hoolimine väljendus ka selles, et ei olnud igal oma taldrikut, vaid supp või puder oli laua keskel suure kausi sees ja kordamööda võttis iga pere liige oma lusikaga.

Kord juhtunud selline lugu. Vanavanemad, kes olid talu rajanud, pärandasid selle oma pojale, sest raskest tööst olid nad väsinud, käed olid värisema hakanud ja ühisel söögialal

läks neil oma lusikatäie võtmisega üha rohkem aega. Kärtsitud nooremad laua ääres ei tahtnud nende taga oodata ja nii juhtus, et ühel päeval tegi noorperemees

vanadele oma kausid. Sellest päevast peale kõssitas vanapaar omaette kööginurgas ja söi ülejäänud perest eraldi.

Kord märkas noorpere-

mees, et tema teismeline poeg uuristab noaga üht puutükki. Kui isa küsis, mida poeg teeb, sai ta vastuse: „Ma teen selle kausi Sinu jaoks, isa. Kui

Sina vanaks saad ja mina peremees olen, hakkad sellest kausist omaette sööma.” Isa ei olnud pojale midagi, kuid juba samal õhtul istus kogu pere jälle koos laua ääres.

Mis on loo moraal? Kõige rohkem õpetame me järeltulijaid oma eeskujuga. Kui meie ei hooli oma ajaloost, kultuurist, ei hoolitse oma vanurite ja noorte eest piisavalt, siis täpselt nii käituvad nad meiega. Seega, kui ehitame lasteaiad linna, suretame välja kohaliku kooli ja muudame sinne kandi lõplikult linna magalaks, kaob lõplikult ka kuhugi ühise kuulumise tunne. Ja kõik, mis jääb minu värava taha, pole minu asi. Kas siis veel keegi hoolib naabrist, kui tal hetkel raske on?

MTÜ Pulverk
Reet Sai

• KOOLIÜUDISEID • KOOLIÜUDISEID • KOOLIÜUDISEID •

September Tahkuranna koolis

Käes on jälle kooliaeg ja klassid on täis õpihimulisi lapsi. Õpetajatelegi jagub tööd kuhjaga, sest tuleb tekitada ja hoida õpihuvi, pakkudes lastele põnevaid tegemisi, arve ja fakte, mis kutsuvad ise otsima, uurima, avastama.

Kohe kooliaasta alguses alustasime koostööd Tahku Tares töötava noortekeskusega, kus aktiivseks eestvedajaks on Egle. Ta oli õpilaste ettevalmistanud põneva hommikupooliku, mis pakkus lustimist nii kooli noorematele kui ka vanematele õpilastele. Ülesanded nõudsid mõtlemist, loovust ja koostööd.

Septembri alguses tuleb pidevalt meelde, kuidas ohutult liigelda. Õpetajatele tuli appi Maanteeameti lektor, kes õpilastele kõig vajalikud teadmised veel üksipulgi lahti rääkis. Palju toodi näiteid igapäevastest elust ja juhtunud õnnetustest. Iga laps sai endale ka uue helkuri, sest helkur võib päästa inimesi.

Traditsiooniliseks on saanud tervisepäev „Reipalt koolipinki!“. Sel korral oli kavas maastikumäng. Kooli lähedusse oli üles pandud mitu kontrollpunkti. Need tuli leida ja siis lahendada mitmesuguseid ülesandeid.

Päev oli ilus ja õues oldi mõnuga. Võitsid kõik, sest tervisepäeva eesmärk oli kujundada ja arendada noorte seas sportlikke harjumusi ja tervislikke eluviise.

Seekordne sügis üllatas meid erakordselt rikka seenesaaagiga. Koolimaja kõrval on imekaunis männimets ja sel aastal uurisid õpilased, milliseid seeni siit leida võib. Rohkem oli ikka tuttavaid söögiseeni: puravikke, pilvikuid, kitsempleid ja männiriisikaid. Natuke oksti, käbisid ja sammalt ka ning õues valmis uhke seenenäitus. Toas sai aga vaadata ja hiljem ka maitsta seenehoidiseid, mida usinad emad ja vanaemad purkidesse olid pannud. Lastele seened maitsevad, mida kinnitas ka pidev sagimine ümber hoidisepurkide. Tänu vanematele, kes hoidiseid kooli saatsid!

Oli september, oli hea ja ilus algus.

Uudiseid Uulu koolist

**Septembri tegija
KASPAR LOOTUS**

Uulu Põhikooli kõige väiksemad 1.–3. klass külastasid 8. septembril Kurgiat, C. R. Jakobsoni Talumuseumi programmi „**Toidu aastaring talus**“.

4. ja 5. klass sõitsid Kablisse läbima õppeprogrammi „**Meie metsade seened ja marjad**“.

Nagu öeldakse, terves kehas terve vaim!

Et reipalt õppeaastaga alustada toimus meil juba teisel nädalal **tervisenädal**, mille deisiiks oli see aasta „**Aita ennast ja oma sõpra!**“

Traditsiooniliselt oli õpilastel vahetundides näksimiseks tervislikud näksid – porgandid, kapsad ja kaalid. Juba paari vahetunniga krõpsutati kandikult kõigiviljad. Õpilaste lemmikuks sai porgand.

On ammu tuntud teada tõe, et naer on terviseks. Teisipäeval toimus **Helje Kasearu** juhendamisel Uhlapere Seltsimajas kõikidele klassidele 1 tund naerujoogat. End igapäevaelus naeruga lõdvestada on suur oskus. Oli neid, kel õnnestus juba esimese tunniga end lõdvaks lasta ja oli kindlasti neid, kel esialgu tundus asi võõrana. Kuid teada saime kõik, mida naerujooga tähendab ja võib-olla oskab nii mõnigi seda raskel hetkel kasutada, ennast lõdvestades ja rahustades. Kui me seda kõik suudaksime, oleks elus

tunduvalt vähem pingeid.

Kolmapäeval said kõik end proovile panna tervislike salatite valmistamisel. Et sõber oleks terve, peaks ta ka toituma tervislikult. Seega valmistamise salati sõbrale. Iga klass sai välja panna mitu võistkonda. Osad tegid ka terve klassiga. Osavõtt oli väga aktiivne.

Väga armas oli vaadata näiteks esimest klassi, kes põlled es kõik hoolsalt ja asjalikult oma puuvilja salatit tegid. Samamoodi teised klassid. Valmisid erinevad soolased ja magusad salatid, mis olid väga kaunid ja maitavad. Züriil oli äärmiselt raske selgitada välja parim, kõik võistkonnad olid tunnustamist väärt.

Neljapäeval õppisime andma esmaabi. Meile oli appi tulnud **Hiie Lainela-**

kellele tahaks siin kohal veelkord suur, suur aitäh öelda.

Igäüks on meist andnud väikest viisi esmaabi. Vähemalt sõrmele plaastri ikka oleme peale pannud. Kuid kuidas kaituda kui on suurem verejooks erinevates kehapiirkondades, kuidas siduda nii, et side maha ei tuleks, kuidas kutsuda kiirabi jne. Seda kõike õppis kogu kool esmaabi tunnis. Elus peab oskama aidata end ja ka oma sõpra.

Reedeks tellisime ilmataadi käest ilusa ilma, et kopsud kenasti värsk õhuga täita.

Juba hommikul alustasime koolimaja eest ühise perena metsamatka – väiksed es ja suured järgi, et joosta iga sügisene maastikujooks. Jooks õnnestus kõigil kenasti.

Maastikujooksude parimatest parimad oma vanuseklassides: **Hanno Valk, Richard Kiviselg, Tanel Tamm, Getter Ennok, Leandra Vaher, Anett Aedma, Jaagup Orasmäe, Andres Pihu, Crete Sinimäe, Kloria Pint, Merily Kopelmaa, Markkus Saarts, Andreas Saarep, Kaspar Lootus, Kelly Hunt, Sander Salusoo, Raili Pitkmann, Anu Kivilo.**

Ja kõigil neil oli au esindada Uulu Põhikooli Pärnu maakonna teatekrossijooksul Jõulumäel.

Pärast jooksukrossi oli seekordseks üllatuseks ühine matk Roosiada, kus meid ootas ilus suur lõke ja koduajaloolane Enn Saar, kes rääkis väga huvitavalt tsari perekonna külas käigust Uulu ja samuti ka Roosiada ajaloo.

Suur, suur aitäh Enn Saarele.

Pärast vestlust saime nautida ilusat suurt lõket, süüa salatit ja grillvorsti. **Aitäh kokatäidele söögi eest ja suured tänud lõkkepuude eest Peeter Henningule.**

Ja saigi läbi meie tervisenädal. Loodame, et saime kõik juurde energiat alanud õppeaastaks.

25. septembril toimus Jõulumäel Pärnu maakonna teatejooksukross. Uulu kool oli esindatud 30 õpilasega. Kooli esindasid eelnimetatud kooli metsajooksu krossi parimad, lisaks veel **Sander Sommer, Kaarup Kask, Artur Konontšuk, Hardo Piiri, Neeme Nurm, Raido Peit.**

Meil läks hästi. Kui mõelda, et maakonna koolid olid enamus esindatud ja meie mitme vanuseklassi võistkonnad tulid kuue hulka, kaks võistkonda lausa neljandaks ja üks kolmandaks, siis oleme väga rahul. Muidugi alati saaks ju veel paremini.

Pärnu maakonna kolmandaks tuli VIII–IX klassi tüdrukute võistkond koosseisus **Andra Hunt, Kelly Hunt ja Raili Pitkmann.**

Samal päeva õhtul toimus ka traditsiooniline Uulu kooli **SÜGISLAAT.**

Kauplejaid ja õnneks ka ostjaid jagus küllalt, laadal nagu ikka sai soetada endale korraliku talvevaru! Uhlapere Seltsimaja oli mitu tundi sagimist ja nalja/naeru täis. Teenitud tulu läks klassirahaks ja seda, mis sellega edasi tehakse, otsustavad klassid ise.

AITÄH UHLAPERELE!

AITÄH KÕIKIDELE PEREDELE NING KÜLA- LISTELE, KES TULID JUST MEIE SÜGIS- LAADALE SISSEOSTE TEGEMA.

Mihklipäeva ilmaennustus

Ennustamine on tãnamatu töö, kuid seda tehakse ikka ja jälle. Taaskord ootavad kõik lehesabades ilmuva ilmaennustusi saabuvaks talveks. Heidame koraks siis meiegi pilgu vanarahva teadmistesse ja ennustame 29. septembri järgi ilma. Vaadates mihklipäevast loodust, võib öelda, et lehtedes puud ennustavad taaskord sooja sügist, pikka talve ja hilist kevadet. Soe mihklipäev lubab sooja talve. Ja kui sel olulisel päeval sajab, siis võib oodata seitse nädalat kestvat vihma. Mida toob endaga talv? Kalendrit vaadates võib öelda, et kindlasti on oodata suuri valimiseelseid lubadusi poliitikutelt ning Jõuluvana külastäiki. Rohkem lubadusi ning ennustusi võite lugeda horoskoopidest, ajalehtedest, lindude rändest.

Meie seltsi sügistalve tegemisi ei pea ennustama. Kodulehel on ajakava kuni uue aasta 1. jaanuarini ning olete kõik oodatud üritustel osalema!

Uhlapere Seltsis toimusid sel sügisel väikesed muutused, mis töid kaasa uute inimeste liitumise meie seltskonnaga. Seltsimaja aknad hakkavad tuledes särama esmaspäeviti ja pühapäeviti. Tundes vajadust ennast natuke liigutada, saada hea tuju ning miks mitte ka hea vorm, kutsusime ellu tantsulise liikumise rühma. Et meie seltskond oleks suurem ja lõbusam, siis KUTSUME KÕIKI TANTSUHUUVILISI INIMESI SHOW-TANTSU RÜHMA 6. OKTOOBRI KELL 18.30. Tantsijad saavad kokku igal esmaspäeval 18.30 ja tegevus kestab 2 tundi. Oodatud on mehed ja naised, paarilise ja ükski. Tantsulist liikumist hakkab

suunama Ege Kukk. Anname igale töönädalale hoo sisse tantsides!

Eesti naised on armastanud ise tehtud asju, milles on oma hing ning mille sarnast ei leiaks naabri majapidamisest. Pühapäeviti kutsu me enda seltsi näputöö huvilisi naisi, et koos valmistada talveks, jõuludeks, sünnipäevadeks ning muuta oma ümbrus isikupäraseks. Õpime koos ja üksteiselt. Esimene kohtumine KÄSI-TÖÖKLUBIS TOIMUB 12. OKTOOBRI KELL 12.00.

Ootame kõiki, et seada plaane terveks aastaks. Kel kodus mõni näputöö juba mitu aastat ootab lõpetamist, siis võtke kaasa, et ikka lõbusam oleks koos noksitseda. Oma teadmisi on lubanud jagama tulla Anneli Saarts.

Oktoobrisse jagub teatrit ja pidu. 10. oktoobril esineb meie saali laval Hendrik Normann.

Nüüd veaparandus. Eelmises lehes lubasime, et meie oma näidend tuleb taasesitusele. Paraku on muutunud kuupäev.

**ETENDUS
"UULU 500" TOIMUB
31. OKTOOBRI KELL 19.00.
PÄRAST ETENDUST
SÜGISPIDU.
TANTSUKS MÄNGIB
VALDO.
PILET 4 EURO.
TÖÖTAB PUHVET.**

Lisaks eelmainitule toimuvad väiksemad üritused, koolitused, kokkusaamised. Jälgige meie kodulehte <http://uhlapereweebly.com/>, infot saab Uhlapere seltsimajast ja Uulu raamatukogust.

Ilusat sügist!

Uhlapere Selts

Külakeskuse Tahku Tare tegemised

Tahku Tare rendib ruume koolitusteks, koosolekuteks ja erinevateks üritusteks, võimalik on tellida peolauda. Tellitud ürituste ja planeeritud tegevuste korral aeg vastavalt kokkuleppele.

- Keraamika töötuba töötab neljapäeviti alates kell 17.00 juhendaja Kaja Rinaldo
- Telgedel on võimalik kududa kaltsuvaipu, kotte, toolikatteid ja muid huvitavaid esemeid. tahad õppida ja kududa, tule kohale!
- Võimalik on kohapeal õmmelda või overlokitoid teha, siidimaali õppida, rahvariide vööd kududa.
- Mälumäng toimub iga kuu III teisipäeval algusega kell 18.30.
- Kokakool toimub 9. novembril algusega kell 10.00. Kaunis suupistete laud isale ja kogu perele. Täpsem info nov. algul.

Jätkuvad salongiõhtud, esimene juba 1. novembril, kell 19.00, kohtume Jüri Aarmaga.

Külakeskus Tahku Tare on avatud tööpäeviti kella 10.00-17.00.

Info mob. 55515507
naisselt@mail.com
www.facebook.com/tahkutare

Algab Tahku Tare mälumänguhooaeg

Oktoobris alustab taas mälumängusari Tahku Tares. Oodatud on kuni 5-liikmelised võistkonnad, loomulikult võib liikmeid olla ka vähem. Mälumänguõhtul esitatakse 20 küsimust, mille keerulisust ei maksa karta. Mälumänguküsimusi koostavad Ülle Toomla, Mart Lemmik ja Maia-Liisa Kasvandik. Avatud on puhvet, kus naisselts pakub suupisteid. Iga kuu tulemustest moodustub hooaja lõpuks üldine pingerida. Auhinnatud saavad kõik osalejad ja uutes teadmistest ei jää ka keegi ilma!

Sel hooajal on muudatus alguse kellaajaks. Mälumäng toimub iga kuu kolmandal teisipäeval, kuid on tehtud ettepanekuid hilisema alguse suhtes. Seetõttu mälumänguõhtu algab kell 18.30, et ka kaugemalt töötulijad jõuaksid kohale. Loodame, et hilisem kellaeg võimaldab rohkemat osavõttu! Esimene mälumäng toimub 21. oktoobril kell 18.30 – kogu sõpradega võistkond kokku ja tule veeda tore õhtu oma teadmisi proovile pannes!

Maia-Liisa Kasvandik

• TEATED •

Müüa halupuid koos transpordiga.

Teostame ka metsa- ja võsaraie.

E.E. Forest OÜ.

Info telefonil +372 52 31 051.

Uulu kaltsutare avatud

R, L kella 13.00–17.00

INFO: 53845601.

**REEDEL, 10. OKTOOBRI KELL 19.00
UHLAPERE SELTSIMAJAS**

PILET 10 EURO

Mis juhtus?

27. septembril kell 11.21 teatati päästjatele tulekahjust Tahkuranna vallas Reiu külas. Päästjate saabudes selgus, et metsa ääres tehti mittenoetukohaselt lõket. Päästjad kustutasid lõkke.

Väljaandja: Tahkuranna Vallavalitsus
tel. 44 48890

Lehe makett: Tiit Sommer
tel. 44 48897, 5089266

Trükkis: trükikoda Hansaprint

JAKOB KARUS 26.08.2014
Ema Maia-Liisa Kasvandik
Isa Alan Karus

MARLEEN TAMM 03.09.2014
Ema Kaisa Kütt
Isa Rando Tamm

KRISTJAN KUKEMELK 17.09.2014
Ema Ave Hannus
Isa Kristo Kukemerk

CHRISTOFER LEETSAAR 18.09.2014
Ema Jane Talts
Isa Ivo Leetsaar

Raasuke rahu ja piisavalt õnne, rohkesti päikest täna ja homme!

oktoober 2014		
14. oktoober	Mariya Memi	84
20. oktoober	Laine Kuusk	83
31. oktoober	Heldur Virak	83
05. oktoober	Neeme-Johann Holm	80
19. oktoober	Aino-Johanna Raadik	80
27. oktoober	Ella Kolla	80
04. oktoober	Maimu Köster	75
15. oktoober	Maria Gorshkova	65
23. oktoober	Viiu Jaaniste	65
15. oktoober	Endel Loosaar	60
23. oktoober	Ants Juurikas	60

VALDE ARULA
23.05.1936-27.09.2014 Laadi küla

REIN NURMOJA
27.05.1949-29.09.2014 Uulu küla

September Võiste lasteaias

Septembrikuu on meile olnud igatpidi tegus. Pärast tulnud lasteaeda tulijad on harjunud ning leidnud, et neile meeldib siin üsna hästi. Vanemad olid juba septembri lõpuks oma suvega harali kasvanud oksad jälle pisut koomale tõmmanud ja nii mahume me kenasti kõik rühma-ruumi ära.

Pisikesed Päikesekiired on harjutanud liiklemist lasteaia sees ja õuealal. Septembris ei saa küsige sünnipäeva tähistamiseta ja nii ka sel aastal pakkus ta

meile oma vilju nii metsast, kui aiast. Lisaks sügise sünnipäevale on see kuu tore selle poolest, et tähtpäev ka meie oma lasteaial. 29. septembril kogunesime kogu lasteaia perega ning tantsisime laulsime päeva rõõmuks.

Suuremaks sündmuseks Rannakarbi rühma jaoks oli sel kuul väljasõit Kabli Looduskeskusesse, kus lahke teejuht Küllike Siisak meid läbi Metsakooli projekti „Tulid mehed kirvestada, ehitasid maja nurkadeta“ sipelgate elu-

oluga lähemalt kurssi viis. Matk lõppes Kabli linnu-jaamas. Suure püügivõrku oli sügisel pööripäeval jäänud terve püügikastitais (umbkaudu paarkümme) põialpoissi ja üks haruldast kurti sootihane, kes kõik peale rõngastamist linnupüüja Jaagu ja laste heade soovide saatel vabaks lasti.

Soovime kõigile Oma Lehe lugejatele kireva-kuulist sügist!

Võiste Lasteaia pere

Uulu lasteaia tegemised

Sügis on värvunud pihlapuud punaseks ja puistunud laiail kirevaid lehti. On aeg muutuda taas asjalikumaks. Lapsed on koolis ja ka lasteaia toimetavad õpihimulised ja uut indu täis pisikesed inimesed.

Lepatriinude rühm sai endale 16 uut vahvat ja toredat väikest poissitüdrukut. Kõik on usumatult tublid ja lasteaia eluga juba peaaegu kohanenud.

1. septembril – tarkusepäeval toimus meil tore taaskohtumise pidu. Iga rühm sai olla ühe aastaaja rollis ja sellele vastavalt end kaunistada. Pidul oli

meeleolukas, lapsed esitasid oma aastaajale vastava laulu ja said üle-majalises orkestris pilli mängida.

Imeilus sügis on andnud meile palju võimalusi: sügist otsida ning imetleda, aiasaadusi maitsta, looduslikest materjalidest meisterdada kaelakeesid, loomi ja naljakate nägudega porgandipoisid. Kõikides rühmades oli sügisandide näitus.

Käesolev sügis on meid rohke seenesaagiga kostonud. Jaanimardikad – lasteaia vanem rühm, käisid väljasõidul Kabli looduskeskuses, kus õpiti tundma seeni-marju ja kus paljud nägid esimest korda oma

silmaga roosat kärbesseent. Nooremad rühmad mütsitasid kodumetsas, kust leiti samuti palju erinevaid seeneliike. Seenenädala lõpetuseks toimus pargis vahva sportlik „Seeneralli“. Viskasime kukeseeni suurtesse korvidesse, hüpasime üle pilvikute, oskasime osavalt hokike-piga murumunasid veeretada ja kui tuul puhus kärbesseentelt täpid ära, korjasime need kribinal-kribinal korvi sisse.

Suured tänud lastevanematele toetuse ja abi eest. Kaunist värvilist sügist soovib Teile,

Uulu lasteaia pere

Energiajoogid ja suhkur meie toidulaua

Kas suhkur ja süsivesikud on sama asi? Kas energiajoogid annavad energiat? Need on ilmselt kaks esimest küsimust, mis lugejal pealkirja nähes pähe kerkida võisid.

Praegu võib tihti kuulda, kuidas mingit dieeti (nt Atkinsi dieet, madala süsivesikusisalduse ja kõrge rasvasisaldusega dieet, paleodieet) pidav inimene ütleb, et ta loobus täielikult süsivesikutest või on süsivesikutevabal dieedil. Kuidas on lood tegelikult? Kas süsivesikuteid saab loobuda ja kuivõrd mõttekas see üldse on?

Praktiliselt kõikides toiduainetes leidub suuremal või vähemal määral süsivesikuid. Täiesti süsivesikutevabad on vesi ja õli, süsivesikud puuduvad ka värskes maitsestatamata kalas, linnulihas, lihas ja mõnedes juustudes. Segadus tekib tihtipeale sellest, et inimesed ajavad segamini süsivesikud ja suhkrud. Kuid nende kahe vahele ei saa tõmmata võrdusmärki.

Sõna „suhkur“ kasutatakse peamiselt sahharoosi (nn lauasuhkur), aga ka teiste magusamaitsete vee lahustuvate lihtsüsivesikutest (nt glükoos, fruk-

toos, laktoos, maltoos) kohta. Toidusüsivesikute alla kuuluvad aga lisaks nimetatud suhkrutele veel tärklis ja enamik kiudaineid. Lisatavateks suhkruteks nimetatakse neid suhkruid, mida lisatakse toidule töötlemise või valmistamise käigus ja neid sisaldavad peamiselt pagari- ja kondiitritooteid (nt kommid, šokolaadid jt maiustused, saiaeked, küpsised, koogid jne), karastus- ja mahlajoogid, magustatud piimatooted.

Seega võime me küll hakkama saada praktiliselt ilma lisatavate suhkruteta, kuid loobuda looduses esinevatest suhkrutest, eriti aga süsivesikutest üldiselt, osutub väga keeruliseks ning kindlasti ei ole see ka organismi tervise seisukohalt otstarbekas. Süsivesikud on peamiseks energiaallikaks, andes vähemalt pool vajaminevast energiast ning ainiuiks ajale on vajalik vähemalt 120 grammi glükoosi päevas. Teisalt kuuluvad süsivesikute alla ka kiudained, mis on äärmiselt olulised meie seedesüsteemi korraldamiseks ning mida vajame minimaalselt 25 grammi päevas. Kiudained saab

tavainimene peamiselt teraviljatoodetest, puu- ja köögiviljadest. Kui näiteks teraviljadest loobuda, siis peaks piisava koguse kiudainete söömiseks sööma ligi 1,5 kilogrammi puu- ja köögivilju päevas.

Üheks lisatava suhkru allikaks on ka energiajook, kui ta ei ole valmistatud just mõne energia- ja magusainega. Ühest Eestis müügilolevast 0,5-liitrisest energiajoogist saate keskmiselt 50 grammi suhkrut. Seega, tulenevalt oma suhkruisaldusest, annab energiajook küll energiat, küll aga mitte rohkem kui mõni tavaline karastus- või mahlajook. Näiteks 200 ml viinamarjamahla annab toiduenergiat isegi üle 1,5 korra rohkem ja 2,5%-line piim ligi 1,5 korda nii palju toiduenergiat kui sama kogus energiajooki. Teoreetiliselt võiks seega peaaegu kõiki jooke nimetada energiajookideks, kui need sisaldavad energiat. Tegelikult tuleneb energiajookide nimetus pigem sinna lisatud teistest toimeainetest (koffeiin, guaraana, glükuronolaktoon jne), mis mitte ei anna energiat, vaid aitavad organismis olemasolevat

energiat paremini ära kasutada. Kui inimene aga tarvitab energiajooki liiga palju, olles samal ajal magamata ning võib-olla ka söömata, siis pigem energiajook kurnab organismi, viies tõsiste tervisehäireteni.

Energiajoogis sisalduv kofeiin stimuleerib enne-koike kesknärvisüsteemi. Väheses koguses tarvitatuna võib täheldada positiivseid efekte, näiteks vähendab lühiajalist väsimust, suurendab nii vaimse kui ka füüsilise töövõimet, parandab keskendumisvõimet. Suuremates kogustes tarvitatuna võib aga kofeiin esile kutsuda ärrituvust, närvilisust, ärevustunnet, peavalu, pearinglust, unehäireid, käte värisemist, vereringe- ja vererõhuhäireid, arütmiaid, hingamissageduse kiirenemist, pulsisageduse tõusu, isukaotust, kõhulahtisust, vee ja naatriumi ülemäära eritumist neerude kaudu, iiveldust, oksendamist, seedehäireid. Lisaks neile sümptomitele võib kofeiini manustamisest tingitud ärkvel püsimine tuua ühel hetkel endaga kaasa organismi üleüldise kurnatuse.

Kofeiini negatiivsed kõrvalmõjud võivad hakata ilmnema lastel koguse

juures, mis arvutatakse valemiga 2,5xkehakaal kilogrammides (see teeks 30 kg kaaluga lapse puhul 75 mg/päevas). Noorukitel on kõrvalmõjude tekkimise piiriks päevas umbes 100 mg, täiskasvanutel umbes 400 mg, kuid see sõltub ka konkreetse inimese kofeiinitaluvusest ning tarbimise harjumustest.

Võib öelda, et ei energiajoogid ega teised lisatavad suhkruid sisaldavad joogid ega tooted ei ole kindlasti need, mida tasuks tarbida igapäevaselt või suurtes kogustes. Sagedasel ja/või suurtes kogustes tarbimisel annavad nad ühelt poolt märkimisväärse koguse toiduenergiat, teisalt sisaldavad nad aga vähe kiudaineid, vitamiine ja mineraalaineid, mida saaksime, kui sööksime nende asemel toite kõikidest toidugruppidest (teraviljatoode, puu- ja köögiviljad, pähklid-seemned, piimatooted, toidugrupp liha-kanakala-muna) ehk siis mitmekesiselt.

Tagli Pitsi,
Tervise Arengu Instituudi
toitumiseksper

Teavitust raietöödest Konstantin Pätsi ajaloomälestise ümbruses

Tahkuranna vallas Tahkuranna külas Pätsi kinnistul (84801:004:0753) paikneb Konstantin Pätsi mälestusmälestis, ajaloomälestis registri numbriga 8342, mille kaitsevööndiks on mälestusmääramise ümbritseva pargi territoorium. Tahkuranna Vallavalitsus taotles Muinsuskaitseametilt luba parki ümbritsevat kivivallidel kasvavate (lammutavad valli) puude maha võtmiseks, kivivallide ümbritsevate kraavide puhastamiseks puudest ja kraavides olevate ummistunud truupide avamiseks (vajadusel asendamiseks). Tööde teotamise korraldamisega tegeleb Tahkuranna Vallavalitsus.

Muinsuskaitseamet on väljastanud kinnismälestisel, selle kaitsevööndis ja muinsuskaitsealal väikesemahuliste tööde tegemise loa nr 12569. Mälestusmärgi ümbruse kujundusprojekt on koostatud OÜ AB Büroo poolt 2004.a.